

امریکای الیور استون

سینما، تاریخ، و مناظره

گردآوری

رابرت برنت تاپلین

ترجمه

پرویز شفا

انتشارات هرمس

فهرست

بخش اول: زمینه‌ مناظره

۳	پیشگفتار
۲۷	الیور استون به‌عنوان مورخ
۴۱	تصویر من از نگاه مورخان
۶۹	مأموریت مقدس - الیور استون و ویتنام

بخش دوم: فیلمها

۱۰۱	سالوادور
۱۱۹	جوخه
۱۳۱	وال استریت
۱۴۷	چپ جدید، تجدیدنظرطلبی در تاریخ - تجربه استون در متولد چهارم ژوئیه
۱۶۳	مارمولک‌شاه یا قهرمان تقلبی - الیور استون، جیم موریسون و تاریخ
۱۸۱	الیور استون، جان اف. کندی و تاریخ
۱۹۳	آسمان و زمین
۲۰۵	خونسردتر از مانسون - قاتلان بالفطره
۲۲۱	نیکسون - آیا تاریخ این است؟
۲۲۷	درباره فیلم نیکسون
۲۳۵	درباره جان کندی و نیکسون

بخش سوم: الیور استون پاسخ می‌دهد

۲۴۱	هفت فیلم
۲۷۱	نیکسون و جان اف. کندی
۳۱۹	یادداشتها
۳۳۵	نمایه

الیور استون به عنوان مورخ

رابرت روزنستون ❖

اعتصاب زدند و دانشگاه سیراکیوز نیز یکی از آنها بود. آن بعد از ظهر تظاهراتی آرام و صلح‌آمیز صورت گرفت و افراد پلیس هم به سوی تظاهرکنندگان گاز اشک‌آور پرتاب نکردند و با چاقوهای خود به سوی تظاهرکنندگان هجوم نبردند. و در آن تظاهرات ران کوویچ، قهرمان فیلم و مؤلف کتابی که داستان فیلم بر آن استوار است، اصلاً حضور نداشت. دوست دختر او هم آنجا نبود، زیرا او هرگز دوست‌دختری نداشت و ضمناً آبی هافن هم برای تظاهرات کنندگان سخنرانی نکرد.

این سکانس ساخته و پرداخته تخیل الیور استون کارگردان، آن قدرها هم ساختگی نیست، بلکه، تا اندازه‌ای، آمیزه‌ای خلاقانه از عناصر بصری متفاوت است — واقعیت، نزدیک به واقعیت، واقعیت جابه‌جاشده و ابداع. فیلم به گذشته ارجاع می‌دهد، خاطره‌ها را سیخونک می‌زند تا چیزهایی به یاد اندازد، اما آیا می‌توان آن را تاریخ نامید؟ بی‌تردید، تاریخ به معنایی که معمولاً به کار می‌بریم نیست؛ تاریخی هم نیست که

برای تمامی کسانی که طی دهه ۱۹۶۰ به دانشگاه رفته و زندگی در محیط دانشگاهی را تجربه کرده‌اند، تماشای تظاهرات ضد جنگ در فیلم متولد چهارم ژوئیه باید همراه با تکان و ضربه‌ای از خاطرات آن دوران باشد — این احساس که در همان صحنه حضور داشته و همین دانشجویان را با موهای بلند، با موهایی به سبک آفریقایی، با ریش، شلوار جین، و با نواری دور سر، ایستاده روی پله‌های ورودی ساختمان دانشکده‌ها دیده و از نزدیک شاهد اعتراض آنها با مشت‌های گره‌کرده بوده و به نطق سخنرانان سفیدپوست و سیاهپوست، به نکوهش‌های سیاست جنگی و شعارهای جمعیت گوش داده‌اند. حتی آن میانسانی که پیراهن گل و گشاد و آستین‌کوتاه خوش‌رنگ بر تن دارد و بالای پله‌ها آماده راهپیمایی اعتراضی در واشینگتن است — اما، در عین حال، کمی مسن و ناهماهنگ با آن فضا — به طرز عجیبی قیافه‌ای آشنا دارد. در فیلم، پیش از اینکه گاز اشک‌آور به میان جمعیت انداخته شود، افراد پلیس با باتون‌هایی که دور سر در هوا می‌چرخانند، به تظاهرکنندگان حمله می‌کنند. شاید متوجه شوید کسی که همان وسط‌هاست، آبی هافن^۱ است. او یکی از رهبران تظاهرکنندگان واقعی بود که دقیقاً همان حرف‌هایی را می‌زند که سی و پنج سال پیش از این در تظاهرات مشابهی بر زبان آورده بود.

سکانس مزبور مبتنی بر رخدادی واقعی است. فیلم از همان آغاز به بینندگان می‌گوید که اینجا دانشگاه سیراکیوز است و زمان زیادی از حمله آمریکا به کامبوج و کشتار در دانشگاه کنت^۲ نمی‌گذرد، همان هنگام که در اوایل ماه می ۱۹۷۰ دهه‌هازار دانشجوی دانشگاه و دانش‌آموز دبیرستانی دست به

❖ رابرت روزنستون پروفیسور تاریخ در انستیتوی تکنولوژی کالیفرنیا (California Institute of Technology) است. کتابهایی که نوشته یا تدوین کرده است از این قرارند: تصویرهایی از گذشته: چالش سینما با تصور ما از تاریخ (*Vision of the Past: The Challenge of Film*)، *Our Idea of History* (۱۹۹۵)، بازنگری تاریخ: سینما و ساختن گذشته‌های نوین (*Revisiting History: Film and the Construction of a New Past*) (۱۹۹۵)، انقلاب روماتیک: شرح حال جان رید (*History: Film and the Construction of a New Past Romantic Revolutionary: A Biography*)، *of John Reed* (۱۹۷۵) و آینه‌ای در محراب: رویارویی‌های آمریکا با ژاپن دوران میجی (*Mirror in the Shrine: American Encounters With Meiji*) (۱۹۸۸).

1. Abbie Hoffman

2. Kent